

Idag träder Herren in i våra hem

Nya Testamentet på mari invigt

Vi befinner oss i republiken Mari El, 862 kilometer öster om Moskva. Det är den 4 mars, snön ligger på marken och på gatorna. Den högtidliga presentationen börjar på mariernas nationalbibliotek i huvudstaden Josjkar-Ola, "den röda staden" på mari, bara två dagar efter att Ryssland har valt Medvedev till ny president efter Putin.

Den mariske **ärkebiskopen Joan** predikade om frälsningen och det lästes

bönen Fader Vår på mariska. "Alla folk måste prisa Gud på sina språk. Idag när vi öppnar Nya Testamentet på mari vänder vi ett nytt blad i vårt andliga liv. Denna bok överlämnas till er idag till läsning och frälsning. Idag träder Herren in i våra hem!"

Det var en stor högtid, Nya Testamentet översattes i 15 år. **Galina Sjvetsova**, republikens utbildningsminister, försäkrade i sitt tal: "Vi lärare kommer att förmedla evangeliets budskap till elever. Nya Testamentet

kommer att distribueras till alla skolbibliotek."

Sedan var det dags för våra finska kollegor att hålla tal. Först **Anita Laakso**, ledaren för kontoret i Helsingfors. Många känner henne och är glada. När **Tiina Ollikainen**, redaktör och exegetisk granskare håller sitt tal på mari, applåderar hela salen. Hon är omtyckt. Tänk att en finska har lärt sig deras språk! Översättaren **Leonid Jandakov** berättade att han hade arbetat med översättningen i

Tiina Ollikainen, Leonid Jandakov och Anita Laakso

I skolbiblioteket hade man redan IFBs barnbibel på mari. Nu fick de även Nya Testamentet.

Efter presentationen delades Nya Testamenten ut. Det var trängsel, alla ville ha sitt exemplar. TV filmade, radio och tidningar gjorde intervjuer. Många ville ha översättarnas autografer.

nästan 16 år, tillsammans med Tiina. Det har varit en ära för honom och han är tacksam till Institutet. Han är nöjd med översättningen och nu kan alla förstå den. Nya Testamentet är ingen vanlig bok. Man rättar sitt liv efter det!

Ljubov Jevstafjevna, chef för mariska utbildningsinstitutet, tackade IFB för det viktiga arbetet. ”Det är en stor dag för ängsmarierna. Vi hoppas att vi bergsmarier också ska få den här viktiga boken.” (Marierna är ett enda folk, men de talar två helt olika dialekter: ängsmariska och bergsmariska.) Tre evangelier är redan översatta till bergsmariska, Nya Testamentet kan bli färdigt om tre år. Från och med nu kommer Tiina att arbeta med bergsmariska översättningen, samtidigt som översättningen av Gamla Testamentet på ängsmariska ska fortsätta.

Det finns inte mycket litteratur på marispråket, och i synnerhet de andliga böckerna är få. Biblioteket hade tagit fram en utställning där man kunde räkna dem – bland dem finns 5 böcker som IFB har gjort, på hedersplats. En av dem är en provöversättning av Nya Testamentet med Psaltaren på mari som IFB tryckte 1986. Men nu finns alltså en ny och bra översättning tillgänglig.

”Civiliserat är det folk som har översättningen av Bibeln

Presentationen fortsatte på mariernas statliga universitet. En stor kör uppträdde och flera ungdomar spelade musikaliska stycken. Professorer höll tal och framhöll vikten av Bibeln på det nationella språket. ”Civiliserat är det folk som har översättningen av Bibeln. Därför vill vi ha hela Bibeln på vårt språk!” Många tackade våra finska medarbetare. Man kunde märka vid många tillfällen att finländarna verkligen har en plats i mariernas och andra finsk-ugriska folks hjärta. Ett brödrafolk i Väst som tänker på dem i Öst, mitt i det ryska havet!

Det finns alltså en känsla av samhörighet mellan de finsk-ugriska folken. Men under Stalintiden gick man för långt när man fängslade den mariske författaren Tjavajna och anklagade honom för att han ville bryta loss Mari El -republiken från Sovjet och ansluta den till Finland. Idag kan man skratta åt det men Tjavajna avrättades och begravdes på okänd plats.

”När jag hörde Guds Ord på mitt modersmål fick jag tårar i ögonen

Ljuba, en ung dam som tjänade som konferencier, tackade för Nya Testamentet å ungdomarnas vägnar och sade: ”När jag hörde Guds Ord på mitt modersmål fick jag tårar i ögonen. Nu vill jag sjunga en sång på mariska för er”, vilket hon gjorde med glädje. En annan ung dam, Nadja, läser journalistik. ”Självklart kommer jag att läsa Nya Testamentet. När jag såg annonsen om presentationen bestämde jag mig direkt för att komma”, sade hon glatt.

På kvällen var två från vår delegation bjudna hem till en marisk pingstpastor. De hade ”banja” (bastu) hemma. Den var annorlunda men vi passade på, ute var det ju snö och kyla.

Efteråt samtalade vi om presentationen. På TV fick vi se nyheterna där de rapporterade om det. Snart började telefonen ringa – folk ville ha Nya Testamentet. De marier som är hedningar har ingen egen bok, berättade

Överallt välkomnades man enligt en gammal sed: man bjöd på bröd och salt.

pastor **Ivan Orzajev**, därför läser de Nya testamentet. Ute i byarna hålls gudstjänster på mariska.

Pastorns fru Larissa berättade om en kvinnlig domare. Hon är kristen men inte hennes make. Han ville inte ens höra om den kristna tro. I hans familj håller man på med ockultism, mor och syster är trollkvinor. Mannen blev allvarligt sjuk. Läkarna kan inte hjälpa honom. Ivan och Larissa hälsade på honom på sjukhuset. Ivan bad för honom och föreslog att mannen skulle be överlåtelsebönen efter honom. När han utalade orden: ”Jesus, kom in i mitt hjärta” började han gråta. Be för denne man att han blir frisk och att han öppnar sig för Guds Ord.

Be också för de hedniska marierna när de läser Nya Testamentet på sitt

modersmål! Många sysslar med magi och har därför stora problem, bl a självmord. En av talarna på presentationen vände sig till och med till oss från Väst och vädjade att vi skulle informera allmänheten att hedendom inte är något fint och exotiskt som vissa kretsar i Västeuropa vill framställa det. Verkligheten bakom den är otrevlig och grym, fastslog han.

Presentationen med åtföljande kulturprogram gjordes även på andra ställen såsom i Morki, den mest mariska delen av Mari El -republiken. Där besökte man den lokala administrationen, skolor, ett folkmuseum, ortodoxa kyrkan. I skolbiblioteket hade man redan IFBs barnbibel på mari. Nu fick de även Nya Testamentet vilket togs emot med tacksamhet. Vad vi kunde förstå var skolorna och hela samhället öppna för evangeliet. Det är fritt att predika öppet om frälsningen, åtminstone för ortodoxa präster.

Överallt välkomnades man enligt en gammal sed: man bjöd på bröd och salt. Många bar nationaldräkten för tillfället. De ville visa det bästa, de sjöng och dansade. Mari El har välkomnat Guds Ord. Vi ser fram emot att göra hela Bibeln på mari språket. Stöd översättningen av Gamla Testamentet!

Brane Kalcevic

Pastor Ivan Orzajev och frun Larissa som arbetar med bibelöversättning

Institutet för Bibelöversättning

har publicerat 1973-2008 Biblar, Nya Testamenten och bibeldelar på 74 språk:

Hel Bibel på 5 språk:

1978 Armeniska*
1981 Ryska "Götte Bibeln" med stor bilaga*
(omtr., flera utgåvor)
1984 Moldaviska (IFBs omskrivning till kyrillisk skrift)
1989-1990 Georgiska
1987-1990 Ryska, 3-bändiga Bibeln med kommentarer*
1992 Tadjikiska

Nya Testamentet på 26 språk:

1973 Tjuvasjiska*
1979 Komi-zyrjänska
1982 Azerbajdžanska
1986 Ångsmariska: nyövers. 2007
1986 Ujguriska* (arabisk skrift)
1991 Adygeiska
1991 Kirgiziska
1992 Uzbekiska
1993 Kabardinska
1993 Ossetiska, nyövers 2004
1994 Balkariska
1994 Turkmeniska (kyrillisk skrift)
1997 Udmurtiska
2000 Kurdiska - kurmandji
2001 Tatariska
2001 Tuvinska
2002 Kalmykiska
2003 Altajiska
2003 Karelska - olonets
2004 Jakutiska
2004 Karakalpakiska
2005 Turkmeniska (latinsk skrift)
2006 Gagauziska (kyrillisk skrift)
2006 Gagauziska (latinsk skrift)
2006 Mordvin - erzjanska
2006 Vepsiska
2007 Tjetjenska
2007 Kumykiska

Bibeldelar på 43 språk:

1978 Karatjajska	2001 Vachiska +
1978 Krimtatariska	2002 Darginska
1979 Avariska	2002 Digor - ossetiska
1981 Abchaziska	2002 Dunganska
(1982 Ujguriska)	2002 Eveniska
1983 Kazakiska	2002 Itelmenska
(1984 Tjuvasjiska)	2002 Liviska +
1995 Chakasiska	2002 Nanajska
1995 Enetsiska +	2003 Tsakhuriska
1995 Mordvin-moksjanska	2004 Nenetsiska
1996 Basjkiriska	2004 Rutuliska
1996 Burjatiska	2004 Sjariska
1996 Dolganska	2004 Tjuktjiska
1996 Komi - permjakiska	2005 Agulska
1996 Lakiska	2005 Balochiska
1996 Lezginska	2005 Ingusjiska
1996 Nordkarelska	2005 Korjakiska
1997 Bergsmariska	2005 Nganasanska +
1997 Tabasaranska	
1999 Besjtinska	Utdrag ur en bibelbok är
1999 Nogajska	markerade med +.
2000 Chantiska	
2000 Mansiska	Alla är IFBs översättningar
2001 Evenska	utom de som är markerade
2001 Jazguljamska +	med *. Här anges årtal endast
2001 Rusjanska +	för den första utgåvan.
2001 Sjugniska +	Omtryckningar anges inte.

IFBs 35-årsjubileum

IFBs 35-års dag firades i Stockholm den 17 maj 2008 tillsammans med många vänner, medarbetare, och understödjare. Bortsett från att kyrkorummet där vi samlades var ovanligt kallt, rådde dock en varm atmosfär bland de församlade. Denna värme reflekterade den uppskattning för IFBs arbete som i hög grad finns inte enbart i Sverige, men också på många andra platser runt om i världen.

Sammankomsten inkluderade ett mycket uppskattat musikinslag av Stockholms Koreanska Församlingskör som inledde sitt program med ett par sånger på engelska och avslutade med ett färgstarkt stycke på koreanska. **Lovisa Tholerud**, pianist och sångare ledde oss i en stunds lovprisning tillsammans med **Robert Fallstam**.

Dr. Borislav Arapovic, Institutets grundare och hedersordförande, och naturligtvis dagens huvudtalare, tog oss med på en minnesresa om IFBs grundande, utveckling, och det ge-

digna resultat som organisationens arbete åstadkommit med Guds hjälp. Allt som allt har Biblar och Bibeldelar tryckts på 74 språk. Tillsammans med IFBs Barnbibel har mer än 10 miljoner exemplar av Guds Ord distribuerats i Ryssland och OSS. Med detta resultat som grund, utmanade Dr. Arapovic dagens IFB-generation att inte bara fortsätta arbetet, men också att utvidga det för att nå nya områden.

Rauli Lehtonen från Ljus i Öster, Sverige, berättade om vad IFBs Biblar på minoritetsspråk betytt för vuxna och barn. IFB har sått ett gott utsäde som fallit i god jordmån och burit mångfaldig frukt. Likaledes talade **Heikki Jäntti** från Avainmedia i Finland om vikten av att sprida Guds Ord bland alla folk och stammar. Många hälsningar och lyckönskningar från när och fjärran framfördes av **Brane Kalcevic**, som också tjänade som konferencier för samlingen.

Curt Gustafsson

Institutet för Bibelöversättning

Box 20100, 10460 Stockholm
Tel. 08-722 23 40, Fax 08-722 23 45
e-post info@IBTnet.org
Plusgiro 90 03 03-9

Raamatunkäännösinstituutti

Pl. 272, FI-00531 Helsinki, Finland
Tel. 09-774 43 50, Fax 09-739 795
e-post info.fin@IBTnet.org
Meritabanken 206518-17911

Nyheter från

Institutet för Bibelöversättning
är gratis
och utkommer 4 gånger per år